

GJALLARHORNET

Utges av Svenska Arkeologiska
Samfundet

Årgång 25. Nr.3. 2005

SAMFUNDET – TILL VILKEN NYTTA?

Det har under ett par år visat sig svårt att rekrytera ordförande till Samfundet. Olika skäl, bl a tidsbrist anföras av de tillfrågade.

Detta väcker förstås många funderingar:

- har valberedningen missat andra individer eller grupper, då man arbetar i en ”lite vidare krets”, behöver kretsen kanske utökas?
- har valberedningen i sitt arbete sökt i andra geografiska områden, än mellersta Sverige/Stockholm?

Men den väsentligaste frågan förblir dock:

- Anses Samfundet ointressant?
- Marginaliserat?
- Elitistiskt?

Behöver det arkeologiska samhället Samfundet? Vilken roll spelar Svenska Arkeologiska Samfundet idag?

Svenska Arkeologiska Samfundet bildades i januari 1947, då riksantikvarien Martin Olsson erhöi en skrivelse med förslag om att bilda ett svenskt arkeologiskt sällskap. Skrivelsen var undertecknad av en för den tiden prominent skara av ett gemensamt och manligt tankekollektiv, bestående av förste antikvarierna Axel Bagge, Bertil Berthelson och Karl Alfred Gustawsson, professorerna Bernhard Karlgren och Birger Nerman, förste antikvarien Nils Ludvig Rasmussen, förste bibliotekarien Adolf Schück, förste antikvarierna Mårten Stenberger och Bengt Thordeman samt docent Olof Vessberg. ”De svenska arkeologernas skara är månghövdad” och deras verksamhet ”överspänner snart hela jordens forntid”, skrev undertecknarna. I skrivelsen poängteras att Kungliga Vitterhets- Historie- och Antikvitets Akademien hade utvecklats i en annorlunda riktning än den som gällde förut och hade blivit mer och mer ”den allmänna humanistiska akademien”. Få svenska arkeologer ”har där säte och stämma” (Ringstedt 2002:3). Det saknades, skrevs det, en allmänt omfattande vetenskaplig arkeologisk organisation i Sverige i motsats till vad förhållandet var i de

flesta europeiska länder. Den 5 maj 1947 ägde ett konstituerande möte rum i Statens historiska museums hörsal för att bilda det Svenska arkeologiska samfundet (Ringstedt op.cit.).

Svenska arkeologiska samfundet bildades alltså strax efter andra världskriget. Orsaken var att det saknades en allomfattande vetenskaplig, arkeologisk organisation i Sverige. Som motiv anfördes bl.a. att metodfrågor, komparativa studier och att den för all forskning så viktiga arkeologiska allmänbildningen inte fick den självklara platsen. Ett samfund bestående av vetenskapliga forskare skulle fylla det existerande tomrummet.

Den arkeologiska vetenskapen i Sverige efter 1945 kännetecknades av en begynnande utveckling av olika naturvetenskapliga metoder i arkeologin – en utveckling som fortsatte under de följande årtiondena. Att Samfundet har påverkats av kontinuerliga förändringar inom arkeologin visar utvecklingen av den programverksamhet, som Samfundet har bedrivit under de senaste 58 åren.

Under de första åren arbetade Samfundet med utgivning av en arkeologisk bibliografi, Swedish Archaeological Bibliography. Bibliografin omfattade åren 1939-1975. Dessutom utgavs Swedish Archaeology 1976-1980, 1981-1985 samt tre festskrifter ägnade kung Gustav VI Adolf: Arkeologiska forskningar och fynd 1952, Proxima Thule 1962, Forntid för framtid 1972. 1952 hade Svenska Arkeologiska Samfundet 148 ledamöter (inklusive 5 hedersledamöter och 2 stiftande ledamöter), enligt

2

årsberättelsen för 1952 (se Ringstedt op.cit:19.) Redan år 1959 hade Samfundet 232 medlemmar. Antal verksamma arkeologer ökade markant under 1950-60-talen och genom att studera verksamhetens olika föreläsningsserier framgår mångfalden och dynamiken i dåtidens intresse. År 1962 diskuterades bl.a. betänkligheter från förra riksantikvarien Sigurd Curman beträffande ”dålig anslutning vid Samfundets föreläsningar och middagar”. Styrelsen beslöt att föreläsningarna skulle, för första gången, vara öppna för allmänheten och att de skulle anslås på Vitterhetsakademiens anslagstavla och att kallelse skulle sändas till lämpliga universitetsinstitutioner. Årets festskrift fick titeln: ”Proxima Thule – Sverige i Europa under forntid och medeltid”.

Vilken roll spelar Samfundet år 2005? På Samfundets hemsida, under rubriken ”stadgar” kan vi läsa följande: ”Samfundets ändamål är att främja svensk arkeologisk forskning genom att förena representanter för dennas olika grenar i regelbundet återkommande sammankomster, där gemensamma problem skall upptagas till behandling samt nya rön och erfarenheter inom de skilda arkeologiska disciplinerna skall framläggas i föredragets, meddelandets eller debattens form. Samfundet har också till ändamål att genom stipendier stödja arkeologisk forskning. Samfundets intresseområde omfattar all arkeologi jämte angränsande forskningsområden inom och utom landet.”

Samfundet har under 90-talet och även senare fått ett slags ”elitstämpel” av framför allt en yngre generation

arkeologer, men även av andra inom den antikvariska sektorn och i olika delar av landet. Jag skulle vilja påstå att ju längre norrut i Sverige man kommer, desto större avståndstagande och misstänksamhet mot Samfundet är synlig. Uttrycken som "eliten", "akademien" och "nollåttorna" var inte sällsynta. Det är kanske inte konstigt med tanke på att till exempel på arkeologi dagen och Samfundets årsmöte 1995 i Stockholm talades det om Samfundets spridning och inflytande till "landsbygden", man kan inte låta bli att associera till "vi - de" och centrum och "provins" tänkandet.

Samfundets roll har dock på ett mycket markant sätt förändrats under de senaste 10 åren. Från en elitistisk sällskapskrets förvandlades denna specifikt svenska organisation, med tidigare av andra invalda medlemmar, till en dynamisk organisation, där medlemmar i mån av vilja kan välja in sig själva och där en öppen debatt är förutsättningen. Årsmötet 1998 i Lund beslöt till exempel om en skrivelse till riksdagens kulturutskott angående bristen på resurser inom museivärlden samt om en resolution beträffande byggnadsarkeologi. Samfundet gavs vid arkeologmötet i uppdrag att utarbeta riktlinjer om etik och professionalisering. År 1999 framfördes en begäran om stöd för uppbyggnadsarbete av arkeologisk verksamhet på Balkan från stiftelsen Kulturarv utan gränser. Den ledde till att Samfundet insamlade och sände 137 arkeologiböcker på engelska till Nationalmuseet i Sarajevo. År 2005, skickades ett yttrande till Utbildnings- och kulturdepartementet kring Riksantikvarieämbetets och

Antikvariskt-Topografiska Arkivets flyttning till Visby.

Syfte för det nuvarande Samfundet är kanske bland annat att sprida tankehorisonter, där olika nutida arkeologiska problem och företeelser, all arkeologi och angränsande forskningsområden inom och utom landet, med både mångfald och splittring, kan och skall diskuteras. Det finns inga begränsningar för vilka ämnen och teman som skall beröras; det skall inte heller finnas några begränsningar i sammansättningen och organisationen av Samfundet. Att genom den fria tanken få påverka sin samtid är också ett sätt att ta tillvara arkeologers allmänna yrkesintressen. "Samfundet skall - förutom att verka för sammanhållning och samförstånd mellan alla arkeologer - särskilt ta tillvara arkeologers allmänna yrkesintressen. Det skall ske genom att Samfundet aktivt deltar i samhällsdebatten genom opinionsbildning och fungera som remissinstans" (Samfundets stadgar, hemsida).

Den postmoderna arkeologin har visserligen rört om det arkeologiska samhället, men frågan återstår hur mycket detta har berört livet utanför universiteten och "akademien". Möjligheterna att överföra den nutida arkeologins teorier i samhällsrelaterad riktning finns snarare inom kulturmiljövården och den antikvariska världen.

Arkeologins samhällsrelevans, dialog och ständiga möten med samhället, dvs läsare, besökare i olika åldrar och från olika grupper och debattörer kan, förutom museer, föreläsningar,

universiteten och högskolor, även inspireras från och/eller äga rum inom den nästan 60-åriga organisationen som Samfundet utgör. Precis som museerna, kan även Samfundet utgöra ett mer aktivt forum för reflektion och samhällskritik. Mot denna bakgrund finns det skäl att diskutera Samfundets fortsatta roll i samhällsdebatten!

Bozena Werbart

Se även:

Berggren, Åsa 2002. Reflektivitet inom arkeologin. In Berggren, Åsa & Burström, Mats (eds.). Reflexiv fältarkeologi. Malmö.

Magnusson Staaf, Björn 2001.

Historiens vaktmästare. In Karlsson, Håkan (ed.) Res Publica. Symposions teoretiska och litterära tidskrift nr 53. Sundbyberg.

Ringstedt, Nils 2002. Historik om Svenska Arkeologiska Samfundet. Utredning om verksamheten 1947-2001. <http://www.arkeologiskasamfundet.nu/pdf/sashistorik>

FORNTIDER PÅ HISTORISKA MUSEET

Välkommen till en specialvisning av SHM:s nya forntidsutställning med efterföljande debatt!

Måndagen den 21 november 2005, klockan 17-20

Den 11 november 2005 slås portarna upp för den första delen av 'Forntider', den nya basutställningen på Historiska museet i Stockholm. Museet håller

4

kvällsöppet för Svenska Arkeologiska Samfundets ledamöter den 21 november och bjuder in till en specialvisning av utställningen, med en efterföljande debatt med inbjudna gäster om arkeologisk förmedling, med utgångspunkt i den nya utställningen. Så här beskriver Historiska museet utställningen:

'Den 11 november öppnar första delen av vår nya basutställning forntider.

Vi låter åtta "livsöden" ta med dig på en resa tillbaka till den värld de levde i. Livsvillkoren var olika, liksom de kulturella och sociala sammanhangen.

Livsödena representerar olika delar av det som nu är Sverige. Berättelserna spänner över 9000 år av vår äldsta historia. Vi låter resultat av ny forskning synas i utställningen men visar också hur svårt det kan vara att tolka arkeologiskt material. Unika föremål ur museets stora samlingar förstärker berättelserna om forntidens människor. En del föremål ställs ut för första gången. Stora bilder, ljud och ljus hjälper dig som nutidsmänniska att uppleva hur det var att leva för väldigt länge sedan.'

KVÄLLENS PROGRAM

- 17.00 Välkomsthälsning. Anna Källén (SAS) och Lars Amréus (SHMM)
- 17.15 Visning av utställningen. Utställningschef Maria Perstedt, antikvarie Anders Strinnholm.
- 18.15 Fikapaus. Mackor och öl eller kaffe finns att köpa till självkostnadspris.
- 18.45 Debatt, som inleds med korta inlägg från debattörerna:

Debattörer:

Lars Amréus, tf museichef för Historiska museet
Margareta Bergvall, antikvarie vid Länsmuseum Västernorrland
Björn Magnusson Staaf, stadsantikvarie och bitr. museichef för Kulturen i Lund
Kerstin Olsson, arkitekt och formgivare för Forntider
Anders Strinnholm, antikvarie vid Historiska museet
Susanne Thedéen, arkeolog och medförfattare av idémanus till Forntider

Debattledare:

Tobias Svanelid,
Vetenskapsradion P1.

19.50 Avslutning. Anna Källén,
Svenska Arkeologiska Samfundet.

Kvällens arrangemang är kostnadsfritt, men en macka och öl eller kaffe finns att köpa till självkostnadspris. Bindande anmälan, med uppgift om ni önskar något att äta, tas emot, företrädesvis via e-post, senast den 11 november av:

Martin Hansson
Smålands museum
tfn: 0470-704200
e-mail:
martin.hansson@smalandsmuseum.se

Hjärtligt välkomna!
Styrelsen, Svenska Arkeologiska Samfundet

INVIGNING AV INSTITUTIONEN FÖR ARKEOLOGI OCH ANTIKENS KULTUR, STOCKHOLMS UNIVERSITET

Den nya institutionen för arkeologi och antikens kultur i Wallenberglaboratoriet invigdes den 22 augusti i solsken och med talrik publik. Rektor Kåre Brenner invigningstalade och Ingmar Jansson hälsade välkommen till institutionen. Av hälsningsanförandena framgick att Wallenberglaboratoriet första gången invigdes 1971 – då som en institution för kemister, ett ”forskarhotell”, som rektor kallade laboratoriet. Två vikingaklädda personer assisterade vid invigningen som avslutades med fanfar ur näverlur och att rektor klippte ett band – signalen till besök i laboratoriet.

Genom inrättandet av den nya institutionen har arkeologins olika inriktningar samlats. Institutionen har skapats genom sammanslagning av två institutioner, den Arkeologiska institutionen och Institutionen för antikens kultur och samhällsliv. Den nya institutionen består av fem enheter med var sin skiftande historia – utmärkt skildrad i den inbjudningsfolder som producerades inför invigningen. I korthet är ämnet arkeologi äldst. Det hette tidigare ”jämförande fornkunskap” – ett ämne som etablerades som disciplin 1917 med professor Nils Åberg (1940-1953) som förste innehavare. Oscar Montelius höll dock redan 1887 – 1893 föreläsningar i ämnet vid Stockholms högskola.

Antikens kultur och samhällsliv benämndes tidigare ”klassisk fornkunskap och antik historia”. Ämnet upprättades, framgår det av foldern, år

1948. Det skedde genom medel som insamlades för att fira 100-årsdagen av Victor Rydbergs födelse. Förste innehavaren av professuren var Gösta Säflund (1948-1969).

Det osteologiska forskningslaboratoriet upprättades vid Ulriksdals slott 1967. Delvis skedde det genom en kunglig donation. Förste professorn var Nils-Gustaf Gejvall (1969-1977). Utbildning i ämnet inleddes 1978.

År 1976 inrättades det arkeologiska forskningslaboratoriet i Greens villa med Birgit Arrhenius som första chef. Hon var professor i laborativ arkeologi åren 1988-1998.

Den numismatiska forskningsgruppen finansieras av Gunnar Ekströms stiftelse för numismatisk forskning. Brita Malmer var första professorn i ämnet (1979-1992). Gruppen var först placerad på Kungliga Myntkabinettet men blev från 1988 knuten till Stockholms universitet.

När nu de olika arkeologiska grenarna samlats i ett hus – ett slags ”Arkeologins hus” – bör stora samarbetsvinster uppnås. Stora ansträngningar och resurser har lagts ned på att skapa ändamålsenliga lokaler. De är ljusa, moderna och välutrustade. Att denna satsning görs innebär uppenbarligen att universitetet erkänner arkeologi som en betydelsefull vetenskapsgren.

Under invigningsdagen ordnade de olika enheterna intressanta presentationer. Osteologiska forskningslaboratoriet behandlade djur och människor under stenåldern, stenålderns jägar- och fiskarsamhällen, Visbys undre värld och

medeltidens människor i Sigtuna. Arkeologiska forskningslaboratoriet tog upp myten om den naturliga stenålderskosten, riddarfalken från Birka – om den vikingatida krigaren från Birkas garnison, att gräva utan skärslöv – geofysisk prospektering samt att sätta färg på tillvaron – vad vet vi om färg i förhistorien? Representanter för laboratoriet lagade förhistorisk mat utanför laboratoriet med möjligheter till provsmakning.

Allmän arkeologi berörde tolkande arkeologi och Lovöprojektet – Stockholms universitets längsta projekt?

Numismatiska forskningsgruppen presenterade digital bild- och karthantering.

Antikens kultur och samhällsliv hade presentationer rörande lammtungor till barnen – hur kött fördelades vid grekiska offer, tolkningsproblem och bevingade kvinnofigurer i etruskisk konst samt Pompeji på nytt!

Utrymmet här medger inte referat av alla intressanta presentationer. Låt mig endast citera professor Anders Andrén som i sin presentation av tolkande arkeologi åberopade följande aforism av Sören Kirkegaard - ”Livet måste levas framlänges men kan bara förstås baklänges”!

Nils Ringstedt
Ordförande SAS

FORNVÄNNEN FIRAR 100-ÅRSJUBILEUM

Måndagen den 31 oktober 2005 inbjuder Vitterhetsakademien till ett jubileumssymposium på Medeltidsmuseet i Stockholm, under rubriken Från stenyxor till altarskåp. Ett symposium om Fornvännens ansvarsområde förr och nu med anledning av årgång 100. En rad kända och uppskattade kollegor kommer att framträda, nämligen Evert Baudou, Ingmar Jansson, Lars Larsson, Thomas B Larsson, Kerstin Lidén, Lena Liepe och Stig Welinder. Samfundets medlemmar är hjärtligt välkomna att delta i symposiet som är kostnadsfritt. Programmet kommer att finnas på akademiens hemsida:

www.vitterhetsakademien.se Eftersom deltagarantalet begränsas av lokalen måste föransökan göras till Helene Carson, på tel. 08-440 42 86 eller email: hcarson@vitterhetsakad.se, samt även till Martin Rundkvist, email: arador@algonet.se

Fram till 1975 hade Kungl. Vitterhetsakademien huvudansvaret för kulturminnesvården i landet och akademiens sekreterare var samtidigt riksantikvarie. Idag är det framförallt Vitterhetsakademiens bibliotek som är en kvarvarande länk mellan den statliga kulturmyndigheten och akademien, men det finns också en annan – Fornvännen. Denna tidskrift som utan jämförelse är den mest ansedda och spridda svenska antikvariska tidskriften med vetenskaplig inriktning utges alljämt av akademien. Som stolt framhålles på omslagets insida finns den på mer än 350 bibliotek och vetenskapliga institutioner i över 40 länder. Skälen till

detta är många. Av stor betydelse är att den är språkligt tillgänglig med en bredd som inte är vanlig. Bidrag kan således publiceras på de skandinaviska språken samt på engelska, tyska och franska, samtidigt som det finns sammanfattningar och bildunderskrifter på engelska och vid behov på svenska. Ett annat viktigt skäl är att den har hög ålder och är inarbetad som bytesobjekt för biblioteket. Den skribent som vill nå en bred publik, även internationell, har alltså stora möjligheter att göra detta genom Fornvännen.

Gustaf Trotzig

MITTUNIVERSITETETS ARKEOLOGI

Den dåvarande Mitthögskolan bedrev undervisning i arkeologi på magisternivå i Östersund 1993-2002. Därefter har det undervisats historisk arkeologi på kandidatnivå i Härnösand. Nu, med omedelbar verkan höstterminen 2005, läggs de fristående grund- och påbyggnadskurserna ner.

Magisterutbildningen i Östersund inriktades tematiskt mot de jämtländska medeltida ödegårdarna, framväxten av den etniska tudelningen i Jämtlands län, och 1900-talets arkeologihistoria. Några tiotal magisteruppsatser skrevs inom dessa tre temana. Fältkurserna omfattade, av något större insatser, ödesbölet Eisåsen, ett timmerhus vid Tibrandsholm och en bustuga i Oviksfjällen, allt i Jämtland. Efter

flyttningen till Härnösand har fältkurserna och forskningsutgrävningar inriktats mot finntorp (Råsjö, Medelpad; Grannäs, Hälsingland, Svartviken, Dalarna) och bustugor (Munkebovallen, Jämtland; Svartviken, Dalarna).

Forskningsuppgifterna i Jämtland är snart avslutade och publicerade. Arbetet utifrån Härnösand kommer att fullföljas som ett informellt samarbete med Läns museet Västernorrland (Ola George) och Finnsam (Kjell Söderlund, Maud Wedin m.fl. avseende finntorpen), och Norra berget i Sundsvall avseende bustugorna (Ulrika Stenbäck Lönnquist). Även före detta studenter medverkar inom ramen för arbetsstipendier. Nyckelbegreppen i tänkandet är små grupper av människor (individer, hushåll), genus och identitet – och hur människor är det materiella och tvärtom.

Den undervisande tillsvidare tjänsten i arkeologi vid Mittuniversitetet är i stöpsleven. Eventuellt förs tjänsteinnehavaren över till undervisning i allmän kulturvetenskap med tyngdpunkten på etnologi, eventuellt drar han sig tillbaka till fri forskning i enskild regi.

Stig Welinder
Institutionen för humaniora,
Mittuniversitetet, Härnösand

RIKSANTIKVARIÉÄMBETET 375 ÅR

Den 20 maj 2005 firade Riksantikvarieämbetet sina 375 år. Samtidigt invigdes de nybyggda lokalerna för arkiv, bibliotek, register, kulturdata och foto i Östra stallet. Invigningstal hölls i en för tillfället byggd tältkonstruktion mellan huvudbyggnad och Östra stallet.

Ordförande i Riksantikvarieämbetets styrelse, Bengt K Å Johansson, berättade om det program som arrangerats för invigningen. Därefter hälsade Riksantikvarie Inger Liliequist välkommen och anknöt i sitt tal till Johannes Buræus, Sveriges förste Riksantikvarie. Ulf Sporrang, Kungl. Vitterhetsakademiens sekreterare, talade om den nära anknytningen till Riksantikvarieämbetet och överlämnade två gåvor, dels ett forskningsstipendium om 100 000 kr samt löfte att digitalisera Fornvännens alla årgångar. Fornvännen blir i år 100 år!

Historiska museets chef Kristian Berg anknöt också till släktskapen med Riksantikvarieämbetet samt överlämnade förutom blommor också en nypräglad medalj till Inger Liliequist. Själva invigningen av Östra stallet förrättades av kulturutskottets ordförande Lennart Kollmats. Slagverksgruppen Global Percussions och Varietégycklarna underhöll. Bl a fanns vid podiet något som såg ut som gipsstatyer men som efter invigningstalen plötsligt började röra på sig och vandrade ut bland publiken! Det fanns både dryck och god mat i form av sörmländska munsbitar i tältet.

Visning skedde genom guidad rundvandring i Östra stallet, där – förutom visning av biblioteket – demonstration skedde av bl a informationstorgets olika tekniska hjälpmedel, tillgängliga på www.raa.se. ”Kulturmiljöbild” utgör kulturarvet i bild. ”FMIS” - det geografiska informationssystemet för fornlämningar demonstrerades också liksom bebyggelseregistret.

De ljusa och vackra lokalerna är resultat av ett samarbete mellan Riksantikvarieämbetet och Statens fastighetsverk. Med ombyggnaden och inredningen av Östra stallet vill ämbetet lyfta fram det kulturhistoriska perspektivet på designfrågorna inför Designåret 2005. Samtidigt visar ämbetet på arkitekturens och formgivningens centrala roll inom byggnadsvården.

Nils Ringstedt
Ordförande SAS

ARKEOLOGI OCH MÅNGKULTUR Arkeologmöte 2006

Regeringen har utlyst 2006 till ett Mångkulturår. Syftet är att fördjupa kunskapen om betydelsen av etnisk och kulturell mångfald inom kulturlivet, så att utvecklingen mot en ökad mångfald stärks inom landets kulturverksamheter.

När arkeologin etablerades som modern vetenskap under 1800-talet var den nära förbunden med det nationella projektet.

Idag är det annorlunda, men hur ser den etniska och kulturella mångfalden ut inom dagens arkeologi och kulturmiljövård? Speglar den samhället i stort? Vilken betydelse skulle en ökad mångfald ha för våra uttolkningar av det förflutna? Har en ökad mångfald vetenskaplig betydelse, eller är det endast ett uttryck för en strävan efter politisk korrekthet?

Svenska Arkeologiska Samfundet och arkeologämnet vid Södertörns Högskola bjuder in till Arkeologmöte 2006 för att diskutera dessa och närliggande frågor under temat Arkeologi och Mångkultur. Mötet arrangeras i samarbete med Riksantikvarieämbetet och Statens Historiska Museer och äger rum den 21-22 april vid Södertörns högskola i Flemingsberg i södra Storstockholm. Ett mer detaljerat program kommer senare, men boka redan nu in datumen i almanackan! Samfundets årsmöte äger rum i samband med arkeologmötet.

Eventuella förslag på föredragshållare eller annat kan senast den 15 oktober skickas till Nils Ringstedt (nils.ringstedt@sis.se) eller Mats Burström (mats.burstrom@sh.se).

ÅRSAVGIFT 2005

Styrelsen vill påminna de som ännu inte betalat in årsavgiften för 2005 att snarast göra så. Även i år är avgiften 100 kronor. Sedan några år tillbaka tar Samfundet ut en årsavgift för att täcka verksamhetens löpande kostnader. De

som vet med sig att de ännu inte betalat årsavgiften för 2005, gör så snart på postgiro 35 12 10-0, Svenska Arkeologiska Samfundet. Liksom tidigare önskar redaktionen också att fler meddelar en övergång till att få Gjallarhornet på e-post. Skicka därför också era e-postadresser eller förändringar av dessa snart till

Bent Syse
Upplandsmuseet
S:t Eriks gränd 6
753 10 Uppsala
bent.syse@uppmus.se

GJALLARHORNET

Deadline för nästa Gjallarhornet är den 30 november. Bidrag skickas till Martin Hansson, epost martin.hansson@smalandsmuseum.se Du vet väl att du kan få Gjallarhornet per epost!? Skicka din epostadress till Bent Syse – bent.syse@uppmus.se.

AKTUELLA HEMSIDOR

Värt att notera är Samfundets två intressanta hemsidor. Besök Samfundet på www.arkeologiskasamfundet.nu och se allt om Current Swedish Archaeology på www.currentswedisharchaeology.org

ROSA OCH VALTER TENGBORGS STIPENDIEFOND

Rosa och Valter Tengborgs stipendiefond utdelar resestipendier till yngre svenska arkeologer (ej över 35 år) som vill delta i undersökningar eller bedriva studier utomlands och till yngre utländska arkeologer som vill delta i undersökningar eller bedriva studier i Sverige. Stipendierna utdelas företrädesvis till yngre forskare. Behörig att söka stipendium är den som arbetar inom Samfundets intresseområde och innehar minst 60 poäng i arkeologi eller angränsande ämne (för utländsk sökande motsvarande kompetens). Disponibelt belopp för 2006 är 10 000 kronor.

Ansökan skall innehålla uppgift om ålder, examina, resans syfte, plan och beräknad kostnad. Det finns ingen speciell ansökningsblankett. Resan skall påbörjas senast sex månader efter stipendiets utdelande. Kortfattad reseberättelse skall skickas in till Samfundets styrelse senast två månader efter resans slut. Samfundet kan komma att begära att arbetet och resultatet skall framföras muntligen vid Samfundets årsmöte 2007.

Ansökan sändes till stipendiesekreterare Bozena Werbart, Sven Tveskäggs gränd 14, 224 77 Lund. Sista ansökningsdag är 31 januari 2006. Beslut meddelas på Samfundets årsmöte den 21 april 2006.